

osl kbV & etcjnh ; k t: jh

vxj vki viuh osl kbV cukuk plgrsgärks vki dks oc fMoyi eM dsckjseafkkMh&cgr tkudkjh gkuk plfg, A viuh osl kbV cukuslstMh reke dkrkdksfolrkj lsl e>kusdsfy, ge vki dsfy, yk, gä, d [kkl l hjhtA bl l hjht dsigysHkx ea osl kbV l stMh dN cfu; knh tkudkjh nxs

fdl splfg, osl kbV

vxj vki dks viuk fctul c<kuš l foł st egš k djkus; k cMak dsfy, nř jkard igpuk gšrksbl eke; e lsvki de [kpzeA , d k dj l drsgA , d vPNh osl kbV j [kusokyh NkMh dāuh bā/juV ij etar best cuk l drh gš cfuLir ml cMh dāuh dsftl dh osl kbV dkepykĀ gA vki dh t: jr l hfer gšrksQđ cpl vš cy,x l shk dke pyk l drsgš yfdu cQđskuy rjhds l svkxsc<ek plgrsgärks osl kbV dh t: jr gkxhA [kkl dj rc] tc vki buea l sfdl h , d dšVxjh ea vkrsgš

bl fy, plfg, osl kbV

- D; kcl ylx iMrgš***
vki dh osl kbV dk vMš D; k gš ešC; kš k osl kbV ij nř k ynkA vxj , d s d, eM l quus dks feyrs gārks ylx vki l s mēehn yxkdj py jgsgšfd vki dh osl kbV t: j gkxhA
- v,uykbu fctul dMh@dšy,x***
viuš vius l xBu vš vius dke dsckjseanfū; k Hkj dks tkudkjh nusdk l cl svkl ku l Lrk vš l cl svl jnkj tfj; k gš osl kbVA
- foKkiuj ekdšVxj ifyđ fjyskuj best fcnMx vš cMh***
osl kbV , d sfoKkiu dk dke djrh gštks eřr gA ekdšVx dk l cl svkl ku vš l Lrk tfj; k ftl ij geš k vki dk ijk dā/ky Hk gA
- b&d,e l Z***
vxj vki viuk c,MDV ; k l foł cpus dsfy, v,uykbu tfj; sdk blrēky djuk plgrsgš rks osl kbV t: jh gA ; g , d v-'; l š l eš dk dke djrh gA
- plšh lā?kš ekš m xh***
osl kbV ds tfj; s vki vius dLve l Z ds l keus plšh lā?kš ekš m gš nfū; k ea gj txgA
- dkš ryl'k rksughajgk***
; g l kpuK LokHkřod gšfd dgh dN ylx bā/juV ij vki dks ryl'k jgsgk vš dkš fyd u feyus ij fujk'k ykV tkrsgkA
- u, vol j j u, cktij***
bā/juV l sgj oā djkmā ylx tMš gš ftueacgr l sl Hkřor dLvej Hk gš l drsgA u, xtkgdh ryl'k dk vPNk tfj; k gš osl kbVA
- QhMčđ dsfy,***
vius c,MDV vš l foł st cgrj cukus dsfy, ylxkdh jk; vš QhMčđ yus dsfy, A
- vi MšM l puk, a***
ubZ?kVukvā c,MDV l cnykoka oxš g dsckjseal cdkš Qkš u [kčj djus dsfy, A v [kckjka ea [kčj Ni uk eř dy gš tcfđ ; yk i st st] Mk; j dVh] dE; kuVh i š j oxš g nř l svkrsgš vš i š shk yxrs gA

BimbikaG for RS-CIT

- **ni jkædsi kl osl kbV gksk**

[kl dj ftu dā fu; k l æBuka l svki dk d, fEi fV'ku gā vxj nM+eafVdsjguk gS rks vki dks Hh os k gh djuk gkæA

- **I c dN v,xZkBTM**

veæu l pøuk, a vlg I kexh bekj&mekj fNrjkbZjgrh gā vki dh osl kbV , d k fBckuk gS t gka og geškk v,xZkBTM feyxhA

dN cfu; inh l oky

fdruk [kpZvk, xk

osl kbV fl QZ rduhdh pht ughagš fØ, fVo pht Hh gS vlgš fØ, fVo oLrjka%tš s fMtkbu dyk vkn½ dh dher ni jšç,MDVt dh rjg ughayxkbZ tk l drhA gk l drk gš , d gh fo'k; ij cuh , d osl kbV ij fl QZ ikp gtkj dk [kpZvk, tcd ni jh ij ikp yk[k dka fdl h foKkiu] fMtkbu ; k iVak vkn dh rjgA , d foKkiu dks vki [kp Hh e]r eafMtkbu l drsgš yfdu Lrjh;] çOškuy fMtkbu ij dN yk[k #i ; sHh [kpZgk l drsgā

osl kbV cuokus ij vkusokyk [kpZ l kbV ds vldkj] l kexh] og lani t kusokyh l okvlg fMtkbu] rduhdh dkedt dh tfVyrk] fuelZk eayxusokys l e;] fMtkbu ds vuHko vlgš Lrj ij fuHk] gā ; rhu&pkj gtkj #i ; se osl kbV cukus ds foKkiu [kæ fn[k tkrsgā yfdu , d h osl kbV ekvgh gkrh gā iæg chl oc istæ dh vPNh osl kbV cuokus ds fy, yxHx 25 gtkj #i ; s dk ctV j [kuk pfg, A

D; k vlgš Hh [kpZgkæš

osl kbV cuokuk gh dkQh ughagš ml dsfy, , d uke Mæsu ue½ [kjhnus dh t: jr Hh gkrh gš ft l l sml sigpkuk tk, xkA ml dsckn l kbV dks bā/juV/ ij j [kus v gkV djuš dsfy, fdl h , d s l o] ij Liš [kjhnuk gkæš] tks bā/juV l s t v l k gkæ buds fy, l kykuk vtekkj ij Qh l nuh gkæhA dN vlgš [kpæ dh Hh t: jr iM+l drh gš tš s l pZbat ukæ eafotfcfyVh c<kus dsfy, , Dl iVt dh enn ysukA

D; k gj l ky ubZ l kbV cusih

Nih gPZ l kexh dh rgyuk e osl kbV ds l kfk vPNh dkr ; g gSfd rF; ; k l pøuk, acnyus ij osl kbV dks nkskj k cuokus dh t: jr ughagā ml ds l ækr istæ dks l ækr djuš l sgh dke py tk, xkA ; g l ækæku vius os fMtkbu dh ekQr Hh djok; k tk l drk gS vlgš vxj vki dks os istæ dh fMtkæ&cg; tkudkjh gS rks [kp Hh dj l drsgā

osl kbV dk l Qj

- Mæsu ue [kjhnuk
- l kbV dsfy, t: jh lybuak] l kexh t v k
- os fMtkbu vlgš osl kbV fuelZk
- bā/juV/ ij os gkšLVak
- l pZbat uk os M; jDVjh rd igpuk
- osl kbV dk çpkj] fyæd cukuk
- jk; gj e v s d] t: jh cnyko] v k d Mka dk fo'ysk.k
- vkenuh ds rjhds [kkt uk
- osl kbV dks l ksky us of d k l s t k Mæk
- b&d, el Z l ok, anuk